

1. Какво е значението на концентрацията и налице ли е такава ситуация в казуса

Концентрация е явление, което е присъщо и за пазарните икономики, които по правило гарантират защита на конкуренцията.

Според Закона за защита на конкуренцията, чл. 21, концентрация има в случаите на:

- сливане или вливане на две или повече независими предприятия;
- когато едно или няколко лица, упражняващи вече контрол върху едно предприятие, придобият чрез покупка на ценни книжа, дялове или имущество, чрез договор или по какъвто и да е друг начин пряк или косвен контрол върху други предприятия или части от тях.

При концентрация, малък брой предприятия извършват основна част от дадена стопанска дейност.

Концентрацията може да бъде няколко вида:

- съвкупна концентрация, която измерва относителния дял на големите предприятия в икономиката;
- отраслова концентрация, която измерва относителната позиция на големите фирми в осигуряването на определени стоки и услуги;
- покупателна концентрация, която измерва степента, в която значителен процент от определен продукт се изкупува от относително малък брой купувачи.

- концентрация на собствеността, която отразява степента, в която акциите на компании, които се търгуват на борсата, се държат от множество собственици.

При концентрацията се нарушават основните правила за конкуренция, тъй като потребителите са затруднени в избора си.

В цитирания казус е видно, че:

- има намерение за вливане;

- предприятие Промобил АД е мажоритарен собственик на други предприятия. Следователно, по закона за защита на конкуренцията, в случая са изпълнени двете условия за наличие на концентрация.

2. Кой е основния критерий за наличие на концентрация в стопанската дейност

Според формулировките на Регламента за сливанията на ЕС, концентрацията възниква при:

(а) сливане между две или повече независими до този момент предприятия;

(б) едно или повече лица, които вече държат контрола над едно предприятие или контролират едно и повече предприятия, придобият, независимо дали чрез закупуване на акции или активи, посредством договор или други начини, пряк или косвен, цялостен или частичен контрол върху едно или повече предприятия.

Самата концентрация може да се измери чрез специални индекси. Коефициентът на концентрация измерва в процентно съотношение дела на продукцията на определен

брой големи фирми спрямо общата продукция на отрасъла. Такъв индекс е този на Херфиндал- Хиршман (ИХХ), който се основава на общия брой и пазарния дял на предприятията в определен отрасъл.

Изчислява се като сумата от квадратите на относителния пазарен дял на всички предприятия от даден отрасъл.

3. Възможно ли е в случая да се получи реално изменение на структурата на пазара

Възможно е да се измери структурата на пазара, тъй като е посочен дела на Промобил АД – 55 %. Следователно, чрез общия брой и пазарния дял на предприятията може да се измери структурата на пазара.

4. Ще придобие ли едното дружество контрол при вливането

За контрол над предприятия говорим, когато отделно лице или група инвеститори държат повече от 50% от обикновените акции с право на глас на едно предприятие.

При вливането на едното предприятие в другото, цялото имущество на Протрейдинг ще премине към Промобил, което ще стане правоприемник на активите и пасивите на Протрейдинг АД.

Контролът ще се предостави по силата на права и договорни отношения, които заедно или поотделно и в съответствие със съществуващите договорености или съответстващи правни норми, предоставят възможността за упражняване на решаваща роля в дейността на предприятието, конкретно чрез собственост или право на цялостно или частично ползване на активите на даденото предприятие.

5. Необходимо ли е разрешение и защо

За да е налице концентрация на стопанска дейност по смисъла на чл. 21 от ЗЗК е необходимо да бъде осъществена хипотезата на ал. 1, т. 1 или т. 2 от същия член. Както е видно от казуса и двете хипотези на чл 21 са изпълнени. Следователно е необходимо разрешение от КЗК. Според чл 28, КЗК може да разреши концентрацията, ако тя не води до установяване или засилване на господстващо положение, което значително би попречило на ефективната конкуренция на съответния пазар. КЗК също може да разреши концентрация, която макар и да установява или засилва господстващо положение, цели модернизирание на производството или икономиката като цяло, подобряване на пазарните структури, привличане на инвестиции, създаване на нови работни места, по-добро задоволяване интересите на потребителите и като цяло има превес над отрицателното въздействие върху конкуренцията на съответния пазар.

6. Какво следва да направи институцията

При получаване на уведомлението, Комисията трябва да започне проучване, тъй като концентрацията попада в обхвата на чл. 21. След осъщественото проучване, КЗК следва да издаде решение, което може да бъде:

- Забрана за концентрацията на стопанската дейност;

- Разрешение за осъществяване на концентрацията.